

מטעמי תורת זילים

פרשת נח – מעשיהם של בוני מגדל בבל

תושבי הארץ התאחדו והחליטו לבנות להם "עיר ומגדל" שנאמר "ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם פן נפוץ על פני כל הארץ" (בראשית יא, ד). ה' מנע מהם את עשיית המגדל על ידי שירד ובלבל את שפתם והפיצם בכל הארץ שנאמר "הכה נרדה ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו איש שפת רעהו: ויפץ ה' אתם משם על פני כל הארץ ויחדלו לבנות העיר" (בראשית יא, ו-ח).

ויש להבין, מה היו מעשיהם הרעים של בוני מגדל בבל אשר גרם לה' יתברך לרדת ולבלבל את שפתם ולהפיצם על פני כל הארץ?

מגדל בבל נבנה ב'בקעת שנער' מקומם של כוחות הטומאה והקליפה

אנשי דור המגדל לא רצו להשתעבד תחת הקדושה כי ידעו שזה טורח גדול לסגף את עצמם מתאוות החומר, וכל רצונם היה להתענד בתאוות העולם הזה (יתורת נתן וליקוטים ממהרח"ו פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה) וללכת אחרי שרירות ליבם ולטנף את עצמם בכל מיני גשמיות העולם (ליקוטי תורה להארי"י ז"ל פרשת נח, 'באר מים חיים' פרשת נח ד"ה ויהי), וזה על ידי שיוציאו עצמם מתחת ידו יתברך (גבול בנימין לר' בנימין הכהן חלק א' דרוש לט פרשת בלק דף ע"ב טור ב ד"ה ולכן בקשו לעשות) והוא לא יוכל לשלוח עליהם את פורענותו (גבול בנימין לר' בנימין הכהן חלק א' דרוש לט פרשת בלק דף ע"ב טור ב ד"ה ולכן בקשו לעשות). וכפי שנאמר "ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל" (בראשית יא, ד) "לנו" – לצרכנו ובשבילנו (ליקוטי תורה להארי"י ז"ל פרשת נח). לכן הם נקראו בשם "בני האדום" ולא בשם "בני נח" כפי שנאמר "ויירד ה' לראות את העיר ואת המגדל אשר בנו בני האדום" (בראשית יא, ח) כי כוונתם היה ללכת אחרי החומר והאדמה ולא תחת הקדושה (יתורת נתן וליקוטים ממהרח"ו פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה).

אותם אנשים רצו לפעול נגד רצונו של הקב"ה (זרע שמשון לר' שמשון מנחמני פרשת לך לך דף יד ע"ב טור ב) על ידי שיעשו את מעשיהם הרעים ואף על פי כן ימשיך להיות מושפע עליהם 'שפע' משמים (ליקוטי תורה להארי"י ז"ל פרשת נח) כי 'המפתחות' יהיו בידיהם ולא יהיו ניזונים מידיהם של הקב"ה (יברכת טובי על התורה לר' משה נראל הכהן פרשת יתרו ב' דף ג ע"א טור א). ולצורך כך הם ביקשו לפעול בכשפים (זרע שמשון לר' שמשון מנחמני פרשת לך לך דף יד ע"ב טור ב) כדי להיעקר מהקדושה ולהשתרש ב'קליפה' (אור החמה' על זוהר פרשת נח דף ע"ב סתרי תורה מהרא"ם), לחזקה ולהאדירה – ואז למשוך דרכה את השפע הקדוש המושפע בעולם. וכך רצו אנשי הדור ההוא שיתאפשר להם לנהוג במעשיהם הרעים ותאוותיהם ולא להיענש (ליקוטי תורה להארי"י ז"ל פרשת נח), שהרי כל ההנאות של העולם התחתון הזה מותרות ל'סטרא אחרא' (אור החמה' לר' אברהם אולאי זקנו של החידי"א על זוהר פרשת נח דף ע"ב ע"א ד"ה 'לאתנא ביה תתאי מהרמ"ק). וכל אותם הבונים של המגדל היו מסכימים בדברי שקר למרוד בה' וללחום בו, ולעשות כל תועבותיהם וכישופיהם בחושבם כי טובים הם (יצרור המור' לר' אברהם סבע חמיו של לר' יוסף קארו מחבר השולחן ערוך פרשת נח פרק יא אות ג ד"ה ולהורות על אחדותם).

לכן כשאותם אנשים חיו בארץ ישראל וראו ששם נמצאת השגחת הקב"ה הם החליטו לנסוע משם. ואז נאמר "ויהי בנסעם מקדם" (בראשית יא, ב) כלומר שנסעו אל מקום הכישופים והנחשים שעליו נאמר "ויגלף ארצה בני קדם" (בראשית כט, א) וכן אצל בלעם "וישא מְשֹלוֹ ויאמר מן ארץ ויבני בלק בלק מלך מואב מהררי קדם" (במדבר כג, ז) (יצרור המור' פרשת נח פרק יא ד"ה וכן במחשבה ובמעשה). וכך הם המשיכו לחפש ולרדוף אחרי 'החיצונים' ואחרי העבודה זרה עד שהם מצאו את 'בקעת שנער' (אור החמה' על זוהר פרשת נח דף ע"ב ע"א ד"ה 'מקדמונו של עולם' מהרמ"ק) שהיתה מקום המוכן לפורענות (אור החמה' על זוהר פרשת נח דף ע"ב ע"א ד"ה 'מקדמונו של עולם' מהרמ"ק) לשם ננער כל מתי המבול (בראשית רבה' לו, ד) שאין להם תחיה ושנשארו שם דבוקים ב'מיתת העולמית' שזה 'החיצוני' (אור החמה' על זוהר פרשת נח דף ע"ב ע"א ד"ה 'בארץ שנער' מהרמ"ק). ריכוז אנשי דור המגדל באותה הבקעה גרם לכך שהתכנסה כל השפעה והחיות הרוחנית שלהם למקום אחד – וממילא היה ביכולתם להוציא לפועל את תכניתם (באר מים חיים פרשת נח ד"ה ויאמר ה').

על מנת לפעול החליטו אנשי הדור ההוא לפנות לנמרוד (יתורת נתן וליקוטים ממהרח"ו פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה, עפ"י 'אגרא דכלה' למחצ"א מדינוב מחבר ספר בני יששכר' פרשת נח ד"ה והוא היה גיבור) ולהמליך אותו עליהם (פרקי דרבי אליעזר' פרק י' ופרק כד). נמרוד היה 'ראש' (יתורת נתן וליקוטים ממהרח"ו פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה) ו'גיבור' בהמרדת הבריות שנאמר "הוא היה גבר ציד לפני ה'" (בראשית י, ט), והיה פוגם בארבע אותיות שם אדנ"י שנאמר "לפני ה'" (מגלה עמוקות פרשת תולדות על הפסוק 'ואלה תולדות ד"ה ונרמו הפסוק). נמרוד ביקש לסלק את ה' מן הארץ ולהסיר את ההשגחה על מנת שהעולם יהיה הפקר (עפ"י 'אגרא דכלה' לבעל 'בני יששכר' פרשת נח ד"ה והוא היה גיבור. ראה רש"י בראשית י, ט), וגם היה עושה את עצמו 'אלוף' (זרע שמשון לר' שמשון מנחמני פרשת לך לך דף יד ע"ב טור ב). נמרוד היה חכם גדול בשימוש שמותיו של הקב"ה (ליקוטי תורה להארי"י ז"ל פרשת נח), בקי בידעית האלוקים (רש"י בראשית י, ט) ובכשפים ומזלות (זרע ברך' לרבינו ברכיה ברך תלמידו של 'המגלה עמוקות' פרשת נח ד"ה ממוצא דבר). והוא היה המלך שנקרא בשם "אמרפל" כפי שנאמר "בימי אמרפל מלך שְנַעַר" (בראשית יד, א) (זרע שמשון לר' שמשון מנחמני פרשת לך לך דף יד ע"ב טור ב).

שליטת הסטרא אחרא היא דווקא בבקעות, לכן כך היתה גם (גבול בנימין לר' בנימין הכהן חלק א' דרוש יח פרשת בשלח דף לח ע"א טור א ד"ה ויש לדקדק: עי"ש עוד דברים נפלאים) 'בקעת שנער' מקום המוכן לכישופים ולטומאות (יעני העדה' למחבר 'שבת מוסר' דף יד ע"ב ויאמרו הבה נבנה לנו) המכוון כנגד 'הקליפה' העליונה (יען הדעת טובי לר' חיים ויטאל כתב יד דף סט אות קע דמוס בירושלים), ואנשי הדור רצו שמקום זה יהיה עזר לבנית המגדל הגשמי על ידי כישופים וכוחות הטומאה (יעני העדה' למחבר 'שבת מוסר' ר' אליהו הכהן דף יד ע"ב ויאמרו הבה נבנה לנו). מטעם זה הם המליכו את נמרוד דווקא באותה הבקעה שהם הגיעו אליה (פרקי דרבי אליעזר' פרק י' ופרק כד) כי גם אחיזתו של נמרוד ב'חיצונים' היתה מאותה הבקעה (אור החמה' לר' אברהם אולאי זקנו של החידי"א על זוהר פרשת נח דף ע"ב סתרי תורה מהרא"ם), כפי שנאמר "יעל פן יאמר כנמרד גבור ציד לפני ה': ותהי ראשית ממלכתו בבל וארץ ויכלנה בארץ שנער" (בראשית י, ט-ז) (זוהר פרשת בראשית דף ע"ב ע"א ד"ה ויהי כל הארץ). ומטרתם של אותו הדור היה שהוא ינהיגם בתכניותיהם (פרקי דרבי אליעזר' פרק י' ופרק כד) ויפעל להשפיע עליהם את 'השפע' (עפ"י 'יתורת נתן וליקוטים ממהרח"ו פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור) שכן היה דרכו לעבוד עבודות זרות כדי לקבל איזה שפע מהם (יברכת טובי על התורה לר' משה נראל הכהן פרשת לך לך דף יג ע"ב טור ב ד"ה הנה נתבאר).

בניית המגדל היתה על ידי השבעות מלאכים ושמות קדושים

במהלך החפירות שחפרו אנשי הדור בעפר של 'בקעת שנער' על מנת ללבון את הלבנים, הם מצאו שם את ספרו של אדם הראשון וספרו של חנוך, שנגזרו שם באותה בקעה על ידי הצדיקים הראשונים כדי שאנשי דור המבול לא ישתמשו בהם (יכתם פז) על זוהר פרשת נח דף ע"ב ד"ה פתח רבי חייא ואמר), ועל מציאה זו נאמר בפסוק **"וַיִּמְצְאוּ בְקִעָה בְּאֶרֶץ שְׁנַעַר"** (בראשית י"א, ב). ואז באמצעות החכמה שגילו אנשי דור מגדל בבל באותם הספרים (זוהר פרשת נח דף ע"ב ד"ה פתח רבי חייא) וכן על ידי 'לשון הקודש' (יתורת נתן וליקוטים ממהרח"י/ פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה) שמונה על הקדושה (יכתם פז) פרשת נח דף ע"ב ד"ה פתח רבי חייא) הם היו יכולים לפעול בעליונים (יתורת נתן וליקוטים ממהרח"י/ פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור) ולעשות מעשים נגד רצון הקב"ה (זוהר פרשת נח דף ע"ב ד"ה תא תז).

וכבר מזמן דור אנוש היו האנשים משתמשים בהשבעות מלאכים (הקדמות ושערים של 'לשם שבו ואחלמה' שער ז פרק ו אות ה ד"ה 'אמנם ענין מה שאמרנו', יזכר דודי מאמר א' פרק פב דף רכח ע"א טור ב ד"ה ולי נראה לדרוש) והיו בקיאים במדרגות העליונות כל דבר ודבר על בוריו כפי שנאמר **"וַיְהִי כֹל הָאָרֶץ שְׂפָה אֶחָת וְדַבְרִים אֶחָדִים"** (בראשית י"א, א) (זוהר פרשת נח דף ע"ב ד"ה 'ודברים אחדים' סתרי תורה) כלומר שידעו איך הדברים אחוזים ומשתלשלים זה מזה, וידיעתם היתה נקיה בלא ערבוב (ונצוצי אורות' להחדי"א על זוהר פרשת נח דף ע"ב). הם ידעו מה מדרגתו של כל מלאך ומלאך (ליקוטי תורה' להאר"י ז"ל פרשת נח) מי ממונה על האש ומי ממונה על המטר ומי על הצמחים (יאור החמה' על זוהר פרשת נח דף ע"ב ד"ה 'יחד ממנה איהו ברקיעא' מהרמ"ק), והיו מְשֻׁבְּעִים את המלאכים השולטים עליהם שיפעילו את המלאכים שתחתיהם לבצע את רצונם (ליקוטי תורה' להאר"י ז"ל פרשת נח). שכל ביטחונם של דור בוני המגדל היה בשרים הרוחניים של מעלה, והיו עובדים להם (יצרור המור' פרשת נח פרק י"א, ח ד"ה ולפי שהיה) ומצליחים במעשיהם (זוהר פרשת נח דף ע"ב ד"ה וירד ה' לראות, 'יצרור המור' פרשת נח פרק י"א, ח ד"ה ולפי שהיה).

לכן הצליחו אותו הדור לבנות מגדל שאפשר היה לבנותו רק על ידי מלאכים, כי גובהו של המגדל היה רב והגיע (יצרור המור' פרשת נח פרק י"א, ה ד"ה ואמר וירד ה') לגובה של עשרים ושבע מיל (יארבע חרשים' לר' יוסף יששכר בן אלחנן דף מא ע"ב ד"ה ארשב"י) ואילו היסוד של המגדל לא היה רחב כל כך שיתאים לגובהו העצום (יצרור המור' פרשת נח פרק י"א, ה ד"ה ואמר וירד ה'). לכן מגדל זה היה דבר פלא, עד שהקב"ה בעצמו ירד לראותו שנאמר **"וַיֵּרָד ה' לִרְאֹת אֶת הָעִיר וְאֶת הַמְּגִדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם"** (בראשית י"א, ה) (יצרור המור' פרשת נח פרק י"א, ה ד"ה ואמר וירד ה'). אמנם כל כוונתם של בוני המגדל בבל היה להרוס את מעמד ומצב הקדושה ולהוסיף כוח בתוך הסטרא אחרא, לפי שהעולם נברא בקדושה על ידי עשרים ושנים אותיות אלף-בית אשר יחד עם אותיות הסופיות מנצפ"ך הן עשרים ושבע, לכן כנגדו הם בנו בטומאה מגדל בגובה עשרים ושבע מיל, על מנת לכבוש את הכל תחת יד 'הקליפות' (יארבע חרשים' לר' יוסף יששכר בן אלחנן דף מא ע"ב ד"ה ארשב"י).

אנשי הדור הוא ידעו גם את שמותיו הקדושים של הקב"ה (ליקוטי תורה' להאר"י ז"ל פרשת נח) עוד מזמן דור אנוש (עפ"י 'הקדמות ושערים של 'לשם שבו ואחלמה' שער ז פרק ו אות ה ד"ה 'אמנם ענין מה שאמרנו') והיו משתמשים בהם בצורה מעשית. וזה מה שנאמר **"אִזּוּ הוֹחֵל לְקַרְא בְּשֵׁם ה'"** (בראשית ד, כו) כלומר שהיו יודעים את שימוש שמותיו הקדושים, וצירופי האותיות בלשון הקודש (ליקוטי תורה' להאר"י ז"ל פרשת נח, 'יתורת נתן וליקוטים ממהרח"י/ פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה). ועל ידי השימוש בזה היו מורידים כוח לעבודה זרה. לכן אמרו רבותינו כי בדור אנוש החלו לקרוא לעבודות זרות בשמות של אלהות (ראה רש"י בראשית ד, כו) (יתורת נתן וליקוטים ממהרח"י/ פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה). וכך על ידי ידיעת השמות הקדושים והשבעות המלאכים היה מסור בידיהם כל המפתחות של גנזי העליונים (יזכר דודי מאמר א' פרק פב דף רכח ע"א טור ב ד"ה ולי נראה לדרוש).

המגדל נבנה בטומאה ושימש למשיכת שפע רוחני אל הסטרא אחרא

כנגד 'ירושלים' ו'מגדל דוד' של מעלה הנמצאים בקדושה, יש 'ירושלים' ו'מגדל דוד' של מעלה הנמצאים בטומאה (יארבע חרשים' דף מא ע"ב ד"ה ארשב"י). וכיון שאנשי אותו הדור רצו למשוך אליהם את השפע היורד דרך 'שער השמים' אשר בירושלים שהוא מקום קודש הקדושים, לכן הם בנו מגדל המכוון ממש כנגד 'ירושלים של מעלה' שבטומאה, שהוא לעומת ירושלים שבקדושה וקודש הקדושים הנקרא 'מְגִדָּל דָּוִד' כמו שנאמר **"כַּמְגִדָּל דָּוִד צְנֹאֲרָךְ בְּנִי לְתַלְפִּיּוֹת"** (שיר השירים ד, ז) (באר מים חיים' פרשת נח ד"ה הנה חטא) והתכוונו להגביר את 'מגדל דוד' שלהם ולהחליש כנגדו את 'מגדל דוד' שבקדושה (יארבע חרשים' דף מא ע"ב ד"ה ארשב"י). לכן כשם שבבית המקדש הראשון לא חתכו את האבנים בכלי ברזל כמו סכין או גרזן, כך גם אנשי אותו הדור לא חתכו את האבנים למגדל בכלי ברזל אלא אמרו **"הֲבֵנָה נִלְבְּנָה לְבָנִים"** (בראשית י"א, ג). וכן על מה שנאמר במקדש 'בֵּית קִדְשֵׁנוּ וְתַפְאֲרֵתֵנוּ אֲשֶׁר הִלְלוּ אֲבֹתֵינוּ הָיָה לְשֵׁרֶפֶת אֵשׁ" (ישעיה סד, ט) אמרו אותו הדור **"הֲבֵנָה נִלְבְּנָה לְבָנִים וְנִשְׂרַפָּה לְשֵׁרֶפֶת"** (בראשית י"א, ג) (ירקנאטי על התורה' פרשת נח ד"ה ויאמר).

המגדל נבנה על ידי החכמה שהיתה מדור אנוש בהשבעות ושמות טומאה ולחשים וטינופת כדרך המכשפים המעוננים – על מנת שיהיה בניין לעבודה זרה ול'חיצונים'. וכל מי שהיה נותן חומר בבניין היה מזכיר הזכרה ידועה להמשיך כוח 'החיצוני' שם. וכן כל מי שהיה נותן לבנה היה מזכיר השְׂבֻעָה וְשֵׁם טומאה להמשיך לשם את כוח 'החיצוני'. לכן הם פעלו עם 'חומר' ו'לבנה' שהם כנגד כוח ה'ס' מ ואשתו ה'לילי'. בוני המגדל היו פועלים בחזקה כי הם היו באחדות ובאגודה אחת ודיברו בלשון הקודש (יאור החמה' על זוהר פרשת נח דף ע"ב ד"ה 'מקדמונו של עולם' מהרמ"ק), וכל מטרתם לשם עבודה זרה. לזה רומז הפסוק **"וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקְדָּם" (בראשית י"א, ב), שנסעו מה' שהוא קדמונו של עולם. וכן רומז הפסוק "וַיְהִי כֹל הָאָרֶץ שְׂפָה אֶחָת וְדַבְרִים אֶחָדִים" (בראשית י"א, א) (זוהר פרשת נח דף ע"ב ד"ה 'ודברים אחדים' סתרי תורה) שאמרו דברים 'חדים' כנגד ה' יתברך כגון "למה הוא בורר לו את העליונים ונותן לנו את התחתונים!" (שמון הטוב וזקן הארץ' בחלק שמן הטוב פרשת נח על הפסוק 'יהיה כל הארץ שפה אחד וכיו').**

בראש המגדל הם הניחו עבודה זרה ובידה חרב, כדי לסמל שהיא "נלחמת" עם בורא העולם, ותפקידה של העבודה זרה היה למשוך את השפע לטומאה. וזה מה שנאמר **"וַיִּלְאֲמוּ הָבָה נִבְנָה לָנוּ עִיר וּמְגִדָּל וְרָאֵשׁוּ בְשָׂמִים וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם"** (מערכת אלוקות' פרק תשיעי שער ההרריס ד"ה אמנם, 'חוט של חסד' למחבר 'שבת מוסרי' בסוף פרשת נח) **"עִיר וּמְגִדָּל" – היא העבודה זרה (יתורת נתן וליקוטים ממהרח"י/ פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה) ושתי השמות כנגד ה'ס' מ ואשתו (ונצוצי אורות' להחדי"א על זוהר פרשת נח דף ע"ב ד"ה 'אם יבוא אליה מן הקדושה. ועל ידי כן יושפע עליהם טובה מהעבודה זרה גם אם הם לא יהיו טובים' (יתורת נתן וליקוטים ממהרח"י/ פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה), וכך יוכלו להתענג מתאוות העבירות בעולם הזה ולא להיענש (ליקוטי תורה' להאר"י ז"ל פרשת נח).**

החטאים של דור מגדל בבל (יברכת שמואל! לאביו של מחבר 'קב הישר' פרשת נח דף ז ע"ב טור א ד"ה במדרש ללקוט) והמעשים הרעים שלהם, בהם ניסו לפגוע במלכות שמים ולהשליט את הסטרא אחרא על העולם הזה, כמעט לא התפָּרְשׁוּ, למעט קצת במדרשים ועל ידי חכמי הקבלה. ודבר זה שונה ממעשיהם של דור המבול אשר כן התפָּרְשׁוּ (ראה 'בראשית רבה' פרשת נח, יח). **והטעם בזה הוא משום "כְּבֹד אֱלֹהִים הִסְתֵּר דָּבָר"** (משלי כה, ב) (הקדמות ושערים' של הילשם שבו ואחלמה' שער ז פרק ו אות ה ד"ה 'ואמרו שם' ועניי'ש). ועיקר פעילותם הרעה של אותם אנשים היה מול שם הוי"ה ברוך הוא, **לכן בכל הפרשה של דור מגדל בבל מוזכר רק שם הוי"ה ולא שום שם אחר** (תפארת יהונתן' לר' יהונתן אייבשיץ פרשת בא ד"ה 'ויאמרו'). **ולבסוף מדה כנגד מדה הקב"ה הראה לאותו הדור את כוחו והעניש אותם דווקא בשם הוי"ה שנאמר "וַיִּפֹּץ יְהוָה אֶת־מַשְׁם עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ וַיַּחְדְּלוּ לְבַנֹּת הָעִיר"** (בראשית יא, ח) (ורבינו בחיי' בראשית יא, ד ד"ה נעשה).

ה' שינה את תפקידי המלאכים הממונים ומנע את מעשיהם של הדור

בעקבות מעשיהם של דור הפלגה הוריד ה' יתברך את קדושתו לארץ, ובאותה שעה התערבבו העליונים (זוהר פרשת נח דף עה ד"ה 'וירד ה' סתרי תורה) **שהם שרי היסודות ושאר השרים הממונים על מעשה העולם** (יאור החמה' על זוהר פרשת נח דף עז ע"ב ד"ה 'אבלכלי מהרמ"ק), **כך שהיו מהם שעלו והיו מהם שירדו** (זוהר פרשת נח דף עה ד"ה 'וירד ה' סתרי תורה) **ולא היו עוד בסדר ישר** (זוהר פרשת נח דף עה ד"ה 'וירד ה' סתרי תורה, זוהר פרשת נח דף עז ע"ב ד"ה 'פתח רבי חייא) **ועליהם נאמר בתחילה "וַיִּפֹּץ ה' אֶת־מַשְׁם"** (בראשית יא, ח) **כפי שנאמר אחר כך גם על בני האדם "וּמַשְׁם הַפִּיצָם ה' עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ"** (בראשית יא, ט) (יצרור המור' פרשת נח פרק יא פסוקים ח – ט ד"ה ולפי שהיה בטחונם). **ועל ידי כן התבטלו מחשבותיהם ומעשיהם של אותו הדור, כי הם היו מנסים להשביע לשר רוחני מסוים והיה נמצא שזה שר רוחני אחר** (יאור החמה' על זוהר פרשת נח דף עז ע"ב ד"ה 'אבלכלי מהרמ"ק). **ומאז בני האדם לא יכלו יותר לפעול בשמות המלאכים או בשמות הממונים בשמים** (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח).

ה' בלבב את לשונם של בוני המגדל לשבעים שפות (זוהר פרשת נח דף עה ד"ה 'וירד ה' סתרי תורה, זוהר פרשת נח דף עז ע"ב ד"ה 'פתח רבי חייא) **שנאמר "הִבֵּה נִרְדָּה וְנִבְלָה שָׁם שְׁפָתַם אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שִׁפְתַּת רֵעֵהוּ"** (בראשית יא, ז), **ונתן אותם תחת שבעים השרים של מעלה** (פרקי דרבי אליעזר' פרק כד). **ואז האנשים התפרדו למחוזות שעליהם שולט כל שר ושר למעלה שנאמר "וַיִּפֹּץ ה' אֶת־מַשְׁם עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ"** (בראשית יא, ח) (יאור החמה' על זוהר פרשת נח דף עז ע"ב ד"ה 'אבלכלי מהרמ"ק). **ועל ידי כך נמנעו מעשיהם הרעים** (זוהר פרשת נח דף עה ד"ה 'וירד ה' סתרי תורה, זוהר פרשת נח דף עז ע"ב ד"ה 'פתח רבי חייא), **כי צבא השמים מכירים רק את 'לשון הקודש'** (זוהר פרשת נח דף עה ע"ב ד"ה 'ויאמר ה' הן עם) **אשר מסוגלת לפעול למעלה** (בליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח), **ולא לשונות אחרים שלא ניתן לפעול בהם כלל** (יתורת נתן וליקוטים ממהרח"ו' פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה). **לכן מאז דור המגדל אין בכוחם של אומות העולם לפגוע למעלה אלא רק עד השר הרוחני שלהם ולא מעבר לזה** (מדרב קדמות' להחיד"א מערכת פ ערך 'פנס' בשם 'יחוסד לאברהם') (להרחבה על 'לשון הקודש' ראה מאמרינו לפרשת כי תבוא – 'מעלת לשון הקודש') (להרחבה בנושא שבעים השרים ראה מאמרינו לפרשת בהעלותך – 'מעלת שבעים הזקנים').

בנוסף הקב"ה העניש אותם בכך שהציץ עליהם את הים (יבראשית רבה' לח, ז), **וגם הפך את חלקם לקופים רוחות ושדים** (סנהדרין קט ע"א) **כלומר לדברים טמאים כמו כוחות הטומאה שהשתמשו בהם**. ועוד טעם לכך, כדי שמעתה דירתם תהיה בבקעות ובשדות מחוץ ליישוב בני האדם כדרכם של אלו הטמאים, מדה כנגד מדה על מה שאנשים אלו יצאו מחוץ ליישוב בני האדם ובנו ב'בקעה' את המגדל (עניי העדה' למחבר השבט מוסר דף יד ע"ב 'ויאמרו הבה נבנה לנו). **כל העונשים האלו היו על שניסו ליטול את שרביטו של מלך מלכי המלכים לטמאו ולחללו** (הקדמות ושערים' של ילשם שבו ואחלמה' שער ז פרק ו אות ה ד"ה 'ואמרו שם בבראשית רבה'). **ובפרט נענשו מדה כנגד מדה במה שהופרדו** (שם משמואל' פרשת נח ר"ח מרחשון תרע"ג ד"ה 'במד"ר כעבור סופה' דף מה) **ופוזרו מסוף העולם ועד סופו** (בגדי אהרן' לר' אהרן דרשן תאומים דף י ע"ב טור ב), **לפי שכל עניינם היה 'להיפרד' מהקדושה ולהתחבר עם הרע** (שם משמואל' פרשת נח ר"ח מרחשון תרע"ג ד"ה 'במד"ר כעבור סופה' דף מה).

נבוכדנצר שהיה גלגול נמרוד ביקש לחזק את כוחות הטומאה בבקעת שנער

לאחר שה' מנע את בוני מגדל בבל ממעשיהם, נחלש כוח הטומאה באותה מקום הנקרא 'בקעת שנער'. **אך היא לא התבטלה, והתגברה שוב בזמן שבו חלק משבט אפרים שהיו בארץ מצרים מנו את הקץ וטעו בזמן הגאולה והקדימו לצאת ממצרים טרם הזמן המיועד, וכאשר הגיעו ל'בקעת שנער' הם נפלו שם ומתו על ידי התגברות 'הסטרא אחרא' במקום** (עמודיה שבעה' לר' בצלאל הדרשן עמוד שלישי דף צ"ז) **ואז הבקעה התמלאה בעצמותיהם** (יאור החמה' על זוהר פרשת נח דף עה ע"א סתרי תורה ד"ה 'אינון דלא בעי מהרמ"ק), **ונשמותיהם נלקטו אל הטומאה** (זוהר פרשת נח דף עה ע"א ד"ה 'ואתר מתקן, פירוש 'ויאל משה' על 'מאמר חיקור דין' לרמ"ע מפאנו תחילת פרק טז). **ויש אומרים כי עלה להם כך היות שאותם בני שבט אפרים שמתו בבקעת שנער היו גלגול של בני דור הפלגה, ונפלו באותה בקעת שנער שבה הם חטאו בבניית מגדל בבל, ונהרגו שם כי במקום שקלקלו שם נדונו** (גבול בנימין' לר' בנימין הכהן חלק ב דרוש יג לשביעי של פסח דף קמא ע"א ד"ה 'הנה כי כן בזה תבין).

נבוכדנצר מלך בבל ביקש לשוב ולחזק את כוחות הטומאה כפי שהיה בתחילה ב'בקעת שנער' הנקראת גם 'בקעת דורה' (יספר ליקוטים' להארי"י ז"ל בפרשת נח). **לכן כשם שנמרוד בנה את 'העיר והמגדל' לעבודה זרה** (יתורת נתן וליקוטים ממהרח"ו' פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה) **כך גם נבוכדנצר העמיד שם צלם של עבודה זרה** (יספר ליקוטים' להארי"י ז"ל בפרשת נח, 'יתורת נתן וליקוטים ממהרח"ו' פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה), **כי ידע ששם הוא מקום המוכן לכישופים ולכוחות הטומאה כפי שידעו דור המגדל** (עניי העדה' למחבר השבט מוסר דף יד ע"ב 'ויאמרו הבה נבנה לנו). **ומטרתו העיקרית של נבוכדנצר היתה להטעות את כל העולם מדרכי הקב"ה, ולמשוך את השפע של שבעים השרים של מעלה אל 'הקליפות'** (יספר ליקוטים' להארי"י ז"ל פרשת נח, 'ספר עמודיה שבעה' עמוד השלישי ד"ה והטעם מבווא) **ולעורר את המעשים הראשונים שעשו אנשי דור הפלגה** (חלוקת דרבנן' פירוש מטה אהרן דף צד ע"ב טור א עפ"י דברי הארי"י ז"ל) (להרחבה על שבעים השרים של מעלה ראה מאמרינו לפרשת בהעלותך – 'מעלת שבעים הזקנים').

נבוכדנצר מלך בבל היה גלגול נשמתו של נמרוד הרשע (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח) **וזה נרמז בשמו 'נבוכד-נצר', כי 'נצר' הוא כינוי הדומה ל'קיסר', והשם 'נבוכד' מתחיל באות נ' ומסתיים באות ד' כמו בשם 'נמרוד'** (יתורת נתן וליקוטים ממהרח"ו' לר' נתן שפירא ר' תיים ויטאל פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה), **כאשר לשניהם יש חמש אותיות בשמם** (גולל אורי' לר' מאיר ביקיאל אות נון ד"ה נמרוד). **וכשם שנמרוד שלט בכל העולם כך גם נבוכדנצר שלט בכל העולם** (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח, 'יספר ליקוטים' להארי"י ז"ל פרשת נח סימן יא) **והיה מתגאה מול ה' יתברך ואומר "אֶעֱלֶה עַל בְּמִתֵּי עַב אֲדַמָּה לְעֵלְיוֹן!"** אלא אז יצאה בת קול וענתה לו על דבריו **"רשע בן רשע בן בנו של נמרוד הרשע שהמריד את כל העולם כולו עליו במלכותו"**, והמשיכה הבת קול

לבאר את גודל העולמות למעלה עד אין חקר, וכיצד דבריו של נבוכדנצר בטלים ומבוטלים ולא רק שלא יעלה "על בְּמַתִּי עֵב" אלא הוא יירד לְשֹׁאֵל אל תחתית הבור (נמי חגיגה דף יג ע"א). ובזה היה דומה נבוכדנצר לנמרוד, ששניהם הרשיעו לקונם (מסכתות יעקב) לרי יעקב פרדו ספר ישעיה סימן יד דף נ ע"ב ד"ה נח שקטה כל הארץ).

וכשם שנמרוד השתמש בשמות הקדושים בשביל לפעול להמשכת השפעה הקדוש לעבודה זרה, כך הוא עשה גם בגלגול נבוכדנצר, כאשר הוא לקח את הציץ של הכהן הגדול שעליו חקוק 'שם המפורש' ונתן אותו בפיו של צלם גדול מאוד (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח) שאורכו היה ששים אמה ורחבו שש אמות (תורת נתן וליקוטים ממחרתיו' פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה) ועוד הוסיף לשים בתוך פיו גם כלים של בית המקדש, כי ידע שיש שם חוזק עליהם. ומטרתו היתה להשלים את הכל כדי שיהיה כפי מה שרצו לעשות שם דור הפלגה (וימהר אברהם' לרי אברהם פלאגי אות פח ערך נבוכדנצר) אשר כְּוֹנֵנו את מעשיהם כנגד 'ירושלים של מעלה' שבטומאה (עפ"י 'באר מים חיים' פרשת נח ד"ה הנה חטא). ואז הצלם פתח את פיו דיבר ואמר "אנוכי ה' אלוקיך" – והיו דבריו דברי אמת, לפי ש'שם המפורש' שבו הוא זה שהיה מדבר. אך העם היה טועה וחושב שהצלם עצמו הוא זה שדיבר (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח).

דניאל רצה להוציא את הציץ מפיו של הצלם, לכן הוא אמר לבבלים שהוא רוצה 'לנשק' את הפסל. וכאשר נתנו לו לעלות עם סולמות אל ראשו של הצלם, הוא הגיע אליו ונִשְׁקוּ, ועל ידי הנשיקה הוציא מפיו את הציץ עם השם המפורש, ומיד כשיצא הציץ נפל הצלם (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח) כי הוא היה עומד רק בכוח 'שם המפורש' שבתוכו (תורת נתן וליקוטים ממחרתיו' פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה). ועל זה אמר הנביא 'וּפְקֹדֵתֵי עַל בַּל בְּבָבֶל וְהִצֵּאתִי אֶת בָּלְעֹנוּ מִפִּינוּ וְלֹא יִנְהָרוּ אֱלֹהֵי עוֹד גּוֹיִם' (ירמיה נא, מד), 'בְּבָל' – זה שם הצלם של העבודה זרה, 'וְהִצֵּאתִי אֶת בָּלְעֹנוּ מִפִּינוּ' – זה 'שם המפורש' שהיה בתוך פיו (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח) וכן כלי המקדש שהיו שם (וימהר אברהם' לרי אברהם פלאגי אות פח ערך נבוכדנצר). וכשנפל הצלם ונשבר הפסיקו לעבוד אותו עבודה זרה שנאמר "וְלֹא יִנְהָרוּ אֱלֹהֵי עוֹד גּוֹיִם" (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח).

ה' גזר לבטל את אותה 'הקליפה' הקשה שבבקעת דורה, על ידי חנניה מישאל ועזריה שלא רצו להשתחוות שם לצלם. ובאותו היום ממש יחזקאל הנביא החייה את 'העצמות היבשות' שהיו באותה בקעת דורה היא 'בקעת שנער', והם אותם עצמות של בני שבט אפרים אשר הקדימו לצאת מצרים ונפלו בדרך בכוח הטומאה שהיתה באותה בקעה (עמודיה שבעה' עמוד השלישי ד"ה והטעם והלאה), ועל ידי החיית עצמותיהם יצאו 'ניצוצות קדושה' של נשמות בני אפרים מבין הקליפות (וינאל משה' על מאמר חיקור דין להרמ"ע מפאנו תחילת פרק טז) והיה גם ביטול ליסטר אחרא' שבבקעה וביטול לכוחו של הצלם (יאור החמה' על זוהר פרשת נח דף עה ע"א סתרי תורה מהרמ"ק, ספר 'עמודיה שבעה' לרי בצלאל הדרשן עמוד השלישי ד"ה והטעם והלאה, 'נפש דוד' להר"ל על זוהר פרשת נח דף עה ע"א).

נמרוד התגלגל בסנחריב מלך אשור ועתיד להתגלגל בגוג מלך מגוג

נשמתו של נמרוד התגלגלה גם בסנחריב מלך אשור. וזה רמז בסמיכות עניני נמרוד לאשור שנאמר "וְכֹשֶׁת יָלַד אֶת נִמְרֹד הוּא הַחַיִל לְהַיּוֹת גִּבּוֹר בְּאָרֶץ: הוּא הָיָה גִבּוֹר צֵיד לְפָנָי ה' עַל כֵּן יִאָמֵר כְּנִמְרֹד גִּבּוֹר צֵיד לְפָנָי ה': וְתַהֲרֵא אֲרָשִׁית מִמַּלְכָתּוֹ בְּבַל וְאָרְץ וְאֶפְד וְכָלְהָהּ בְּאָרֶץ שֶׁנָּעַר: מִן הָאָרֶץ הַהוּא יֵצֵא אֲשׁוֹר" (בראשית י, ח – יא) (מגלה עמוקות - רנ"ב אופנים' אופן קפא) ובה נרמז שסנחריב מלך "אשור" יצא "מן הארץ" ההיא (עפ"י 'מגלה עמוקות' על התורה פרשת נח ד"ה ואברהם שהוא תיקון, 'מדרש לפירושים' דרוש ארבעים דף קכה ע"ב ד"ה וז"ס מן הארץ) כלומר מאותו הדור (מדרש לפירושים' דרוש ארבעים דף קכה ע"ב ד"ה וז"ס מן הארץ), לפי שהיה גלגול 'נמרוד' מדור הפלגה (עפ"י 'מגלה עמוקות' על התורה פרשת נח ד"ה ואברהם שהוא תיקון). וכל חיילותיו שהיו עמו הם גלגול של אנשי דור הפלגה אשר בנו מגדל עד השמים (יחלוקא דרבני' בפירוש 'מטה אהרן' דף צד ע"ב טור א בשם הארי"י ז"ל, 'מדרש לפירושים' לרי אליעזר פישל מסטריזוב דרוש ארבעים דף קכה ע"ב ד"ה ומה שאח"ל כן באו).

סנחריב עלה בזמן חזקיהו המלך על ארץ ישראל וניסה לכבוש את ירושלים, אך צבאו נפל בידי מלאך ה' בשערי ירושלים כפי שנאמר וַיָּהִי בְּלַיְלָה הַהוּא וַיֵּצֵא מִלְאָךְ ה' וַיִּצַד בְּמַחְנֵה אֲשׁוֹר מֵאֶה שְׂמוֹנִים וְחֲמִשָּׁה אֲלָף וַיִּשְׁפְּלֵמוּ בְּבִקְרָה וְהָיָה כָּל־סַרְסָרִים מִיָּתִים" (מלכים ב' יט, לה). ודרך מיתתם היה על ידי שהקב"ה גילה את אוזניהם של חיילי סנחריב והם שמעו את שירת חיות הקודש בעליונים ופרחה נשמתם. וזה היה מדה כנגד מדה על שהם בנו בגלגול הקודם מגדל עד השמים, לכן עתה שמעו את השירה אשר למעלה בשמים (ספר 'יחלוקא דרבני' בפירוש 'מטה אהרן' דף צד ע"ב טור א). ואמרו רבותינו כי ביקש אז הקב"ה לעשות את חזקיהו המלך ל'משיח' ואת סנחריב ליגוג ומגוג' (ראה סנהדרין דף צד ע"א) ובכך לסיים את פועלו של אותו הרשע, אך לא עשה כן.

ובמלחמה האחרונה שתהיה, היא מלחמת גוג ומגוג, עתיד 'נמרוד' שוב לעלות על ירושלים. לפי שאותו נמרוד שהתגלגל בנבוכדנצר ובסנחריב הרשע (מגלה עמוקות' על התורה פרשת נח ד"ה ואברהם שהוא תיקון) ישוב ויתגלגל בדור האחרון כגוג מלך מגוג ויעלה על ישראל שוב והילחם בהם (מגלה עמוקות' על התורה פרשת נח ד"ה ואברהם שהוא תיקון, 'מדרש לפירושים' דרוש ארבעים דף קכה ע"ב ד"ה וז"ס מן הארץ. וראה את תיאור מלחמת גוג ומגוג בספר יחזקאל פרקים לח – לט). וזה נרמז בפסוק "עַל כֵּן יִאָמֵר כְּנִמְרֹד גִּבּוֹר צֵיד לְפָנָי ה'" (בראשית י, ט), "עַל כֵּן יִאָמֵר" – לשון עתיד כי הוא מדבר על המלחמה לעתיד לבוא, "כְּנִמְרֹד גִּבּוֹר צֵיד לְפָנָי ה'" – כלומר שהוא עתיד לקום על ה' ועל משיחו, לפי שעתידי לבוא עם שבעים אומות להילחם בישראל (מגלה עמוקות' על התורה פרשת נח ד"ה ואברהם שהוא תיקון). ואז הקב"ה עתיד לקחת את נשמת גוג וחייליו בבת אחת, ממש כשם שעשה בזמן סנחריב שמתו כולם בלילה אחד (מגלה עמוקות - רנ"ב אופנים' אופן קפא) ואחר כך יהיה ה' אחד ושמו אחד, במהרה בימינו אמן.

העלון מופץ לרפואה שלימה במהרה של: מוריה בת רחל ורַחֵלָה הייני			העלון גם לרפואה והצלחה בכל עניני של: שולמית אלישבע בת חיה הייני			העלון גם לרפואה של: אורי הכהן בן פרומא הייני		
העלון גם לעולמי נשמות: אליוהו בן גיטל ז"ל ת.צ.ב.ח.			העלון גם לעולמי נשמות: מאיר בן משה ז"ל, יונה בן שמאל ז"ל, ברוכה בת ב"ר חיים בן לייב ז"ל, מרים בת שמאל ז"ל ת.צ.ב.ח.			העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.		
העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.			העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.			העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.		
העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.			העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.			העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.		
העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.			העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.			העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.		
העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.			העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.			העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.		
העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.			העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.			העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.		
העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.			העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.			העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.		
העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.			העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.			העלון גם לעולמי נשמות: זקנה הכשרה ז"ל, חנה הכשר ז"ל, זורה ז"ל ת.צ.ב.ח.		